

A Catalunya és impossible viure només en català

written by Isidre Granyer | 22 de juny de 2024

Que el català està en un moment delicat sembla que ara mateix tothom ja ho té més o menys clar. I ara, a correu, tot d'iniciatives, mesures o el que sigui per mirar de promoure i incentivar l'ús del català.

Però les llengües no perduren per molt de contingut que creï, sigui quina sigui la seva naturalesa. Les llengües perduren mentre són necessàries. Totes les llengües són útils i maques, i també tots els adjectius positius que hi vulguem posar, però si la gent per viure necessita fer servir una altra llengua, és llavors quan pot abandonar la seva i adoptar-ne una altra. Un exemple d'això és el llatí. Se n'ha fet molt i molt contingut, però ja fa uns quants segles que és una llengua morta.

El català recula perquè la gent que arriba a Catalunya realment no el necessita. És més, quan ara arriba primer pren contacte i aprèn el castellà (en el cas que no el portin d'origen) i només una petita part dels que arriben, i quasi sempre per una decisió personal, miren de fer el pas de conèixer i aprendre el català.

I aquí rau el problema, a Catalunya es pot viure només en castellà però, en canvi, és impossible viure només en català. I per la supervivència del català cal revertir aquesta situació i transformar-ho en què a Catalunya sigui impossible viure sense l'ús i domini del català.

Per tant, es tracta de capgirar la situació actual per tal que la integració a la llengua sigui general. I perquè això sigui possible cal que per viure a Catalunya el domini del català sigui necessari i per a fer-ho necessitem que el català esdevingui la llengua d'ús corrent i comú en tots els àmbits,

tant l'administratiu com el social.

Tots els tràmits de l'àmbit administratiu, siguin de l'àmbit personal o empresarial, és imperatiu que s'hagin de fer normalment i de manera generalitzada en català. I això, a totes les administracions: justícia, sanitat, hisenda, serveis socials i totes les restants. Si la gent necessita el català per poder comunicar-se amb l'administració pública, és evident que mirarà d'aprendre'l. I per això, el sistema educatiu és important per a l'aprenentatge i fixació de la llengua. Per tant, és vital poder garantir la vehicularitat del català en tot l'espectre educatiu, començant a les llars d'infants i acabant a les universitats. Només així es pot garantir que esdevingui la llengua normal al territori.

En el camp social, els mitjans audiovisuals són peça troncal per a la difusió de la llengua. Però per tal que sigui necessari el coneixement del català per gaudir del contingut audiovisual cal tenir una quota presencial dominant i això no passa. Per exemple, a la televisió (segurament el mitjà més consumit) tenim que TV3 es vanta d'aconseguir la quota més alta de totes les cadenes a Catalunya. El detall ve, però, amb la dada que ho fa amb una quota de pantalla vorejant el 15% i amb pics de l'ordre del 20%. Tenint en compte que TV3 és pràcticament l'única cadena que emet en català, he de deduir que fins i tot en aquests pics a Catalunya hi ha un 80% de teleespectadors que veuen la televisió en castellà en aquests moments puntuals. Normalment, però, aquest percentatge se situaria al voltant del 85%. No cal ser un geni per veure que necessitem poder revertir els números i aconseguir que de manera habitual la gent consumeixi més d'un 85% de televisió en català.

Ara bé, no ens podem enganyar i cal acceptar que tot això no es pot fer sense disposar de les eines d'un estat. No hi ha retop. És impossible imposar les mesures que calen per transformar el català com a llengua comuna del país si no és impulsat des de l'estructura d'un estat. Mentre no es pugui

garantir per llei que l'única llengua administrativa de Catalunya sigui el català, que el 85% dels canals de televisió hagin d'emetre en català, i totes les mesures restants que calguin, sempre podrà haver-hi un sector de la societat que rebutgi d'aprendre-la. I si no podem aconseguir que aquest sector sigui residual, romandrà la lluita entre les dues llengües i amb dues llengües en lluita, ja ho diuen els entesos, a la llarga només en surt guanyadora una i l'altra desapareix.

I per començar hem de canviar el discurs. No n'hi ha prou a dir que la llengua pròpia de Catalunya és el català, també cal recordar i difondre que la llengua castellana és una llengua estrangera a Catalunya, i denunciar el projecte castellà de substitució lingüística, que passa per dir-ne espanyol i llavors afirmar que l'espanyol és la llengua de tots. Tot a imatge i semblança del que han fet a França amb el francès per uniformar la llengua de tots els ciutadans de la República. Per entendre això, fixem-nos que gentilici i llengua tenen el mateix nom: un català (individu), el català (llengua); un occità i l'occità, un basc i el basc, un anglès i l'anglès. Per això, a França (que vol dir la terra dels francs, que parlaven fràncic) van passar a ser francesos, per tenir un nou gentilici, 'un francès', i una nova llengua, 'el francès'. El següent pas va ser afirmar que tots eren francesos i, per tant, tots havien de parlar el francès. La versió castellana va passar per crear el gentilici 'espanyol' i atorgar-li una llengua, 'l'espanyol', que no era cap altra que el castellà. Els següents passos del projecte esdevenen d'aquesta manera obvis. És per això que nosaltres no ens hi hem de referir mai com a espanyol sinó sempre com a castellà. L'espanyol és la llengua d'Espanya, però resulta que Espanya s'hi parlen unes quantes llengües: català, aranès (occità), èuscar, gallec (portuguès), i algunes més, a part del castellà, convenientment reanomenat com a espanyol. Per tant, el terme espanyol per a la llengua és inconsistent (perquè no defineix unívocament un sol objecte) esdevenint un terme mal definit i

que, per tant, cal descartar per incorrecte.

No podem defallir en recuperar el paper de la nostra llengua a Catalunya i que s'està intentant suplantar per una llengua estrangera, imposada pel dret de conquesta (potser és bo de recordar-ho).

Per acabar un darrer apunt. L'escrit l'he dedicat al català, però no podem oblidar que a Catalunya hi ha dues llengües pròpies, el català i l'aranès, l'occità que es parla a la Vall d'Aran. És clar que aquest fet caldrà tenir-lo del tot present per no acabar reproduint nosaltres amb l'aranès el mateix que hem patit amb el català. Pels que creiem que el català i l'occità són la mateixa llengua això és tan fàcil com establir que la Llengua Administrativa de la Nació Catalana és l'occità en qualsevol de les seves variants, sigui català, aranès, gascó, provençal..., Així de pas donaríem un cop de mà a l'occità fent-lo oficial en un estat.

Bona Revetlla!